

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า นั้นหมายความว่า เด็กคืออนาคตของชาติ ดังนั้น เด็กจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการมีการเรียนรู้อย่างถูกต้องเพื่อที่จะได้มีสุขภาพที่แข็งแรง มีจิตใจที่มั่นคง มีอารมณ์ที่ร่าเริงแจ่มใส สติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีกรปรับตัวที่ดีในสังคม ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมทางด้านการศึกษาของเด็กนั้นเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีที่เรียกได้ว่าเป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ นอกจากนี้ บลูม (Blum, 1964 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535) ยังได้ทำการวิจัยพบว่า สติปัญญาของเด็กจะพัฒนาถึงร้อยละ 50 เมื่ออายุ 4 ปี โดยไม่ใช้วิธีการบังคับ และจะเจริญถึงร้อยละ 75 เมื่ออายุ 6 ปี ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และบุคลิกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523) การที่เด็กได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องจึงนับได้ว่าเป็นการกระตุ้น สนับสนุน และส่งเสริมให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติต่อไป ซึ่งชาติจะมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าไปได้เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ โดยส่วนใหญ่หน้าที่ในการอบรมดูแล สั่งสอนเด็กจะเป็นของสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา แต่ในสภาวะปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป บุคคลในสถาบันครอบครัวที่เคยมีเวลาในการอบรมสั่งสอนเด็กกลับมีเวลาน้อยลง ทำให้หน้าที่นี้จึงตกอยู่ที่ครูและโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนอนุบาลซึ่งเป็นสถานที่ที่มีบทบาทอย่างมากในการสร้างสมาชิกใหม่แก่สังคม เพราะเด็กจะเริ่มเข้าสู่โรงเรียนอนุบาลตั้งแต่อายุ 3 ปี หรือต่ำกว่านั้น

จนอาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษามีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพเยาวชนของชาติ ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการศึกษาค้นคว้ามากมายโดยนักจิตวิทยา นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญโรคเด็ก นักจิตวิเคราะห์ นักมานุษยวิทยา นักโภชนาการ ตลอดจนบุคคลในวงการอื่น ๆ ที่สนับสนุนและชี้ให้เห็นว่าปีแรก ๆ ของช่วงชีวิตจะเป็นช่วงเวลาที่น่าร่างกาย และสติปัญญาเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วที่สุด ไม่มีช่วงใดในชีวิตที่จะมีความรู้สึกไวและตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้มากเท่านี้ ถ้าสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเราขณะนั้นเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะช่วยส่งเสริม และขยายพัฒนาการให้กว้างไกลออกไป แต่ถ้าอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมนั้นด้อยประโยชน์ หรือเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดการทำลายล้างก็จะส่งผลในทางลบต่อสติปัญญา แรงกระตุ้น ความสามารถในการเรียน ตลอดจนความเข้าใจในตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ และอื่น ๆ ในเวลาต่อมา (Gordon, 1972)

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2521) ยังได้กล่าวย้ำว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กก่อนหน้านั้นเป็นรากฐานที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคล และสังคม เพราะกระบวนการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ เป็นกระบวนการสืบเนื่องกันเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของแต่ละบุคคลและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในสังคม นอกจากนี้เบอร์ตัน (Berton, 1959) ยังได้เปรียบเทียบให้เห็นความสำคัญของการศึกษาสำหรับวัยนี้ว่า เป็นการให้ความคุ้มครองป้องกันในด้านสังคม จิตใจ และสติปัญญาแก่เด็กในอนาคต เปรียบได้กับวัคซีนที่สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกาย เพื่อให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บและช่วยส่งเสริมร่างกายให้แข็งแรง

เป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาเป็นการสร้างคนให้เป็นคน ซึ่งการศึกษาที่คนเราได้รับนั้นมีทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยที่การศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นสังคมส่วนใหญ่จะจัดให้แก่วัยเด็กในสังคมตั้งแต่เยาว์วัยจนกระทั่งเติบโตใหญ่ โดยเฉพาะในเยาว์วัยนั้นการศึกษาจะเป็นรากฐานสำคัญของการเตรียมชีวิตเพื่ออนาคต และการเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ราตรี สุวรรณโพธิ์ศิริ, 2521) ซึ่งการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรืออนุบาลศึกษานั้น ราตรี ทองสวัสดิ์

(2529) มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ ความพร้อมในการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ความพร้อมทางอารมณ์ จิตใจ และสังคม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรือการอนุบาลศึกษานั้นแตกต่างไปจากการศึกษาในระดับอื่น ๆ ทั้งนี้ก็เพราะเป็นการจัดที่มุ่งเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่จะพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไปมิใช่มีจุดมุ่งหมายสอนการอ่าน เขียน เรียนเลขดังที่โรงเรียนอนุบาลหลาย ๆ แห่งกระทำกันอยู่ในขณะนี้ ซึ่งมีผลการวิจัยยืนยันแล้วว่าการสอนดังกล่าวทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายเพราะต้องไปเรียนซ้ำอีกเมื่อเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แต่ความไม่เหมาะสมดังกล่าวกลับเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ จึงทำให้โรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนพยายามสนองตอบความต้องการของผู้ปกครองมากกว่าที่จะคิดสนองตอบความต้องการของเด็ก และทำให้เกิดปัญหาต่อตัวเด็กตามมามากมาย ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีรายงานของกุมารแพทย์ที่แจ้งว่า เด็ก ๆ ในปัจจุบันนี้มีอาการเจ็บป่วยเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่ได้รับความเครียดจัด พบว่ามีอาการปวดศีรษะ ปวดท้อง และมีอาการภูมิแพ้ต่าง ๆ มากกว่าสมัยก่อน นอกจากนี้เด็กยังมีอารมณ์ที่พลุ่งพล่าน เอรัดเอาเปรี๊ยะ มุกะลุตุตัน เอาอะไรให้ได้ตั้งใจ ซึ่งมักจะเป็นเด็กที่ผู้ปกครองผลักดันอยากให้เก่งเกินกำลัง มีเด็กจำนวนถึง 64 เปอร์เซ็นต์ ที่ไม่ผ่านมาตรฐานการทดสอบสุขภาพของเด็ก (The President's Council and Health Standards) โดยมีเด็กที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจถึง 35 เปอร์เซ็นต์ และเด็กที่มีระดับคลอเลสเตอรอลสูงมีจำนวน 42 เปอร์เซ็นต์ และในเด็กที่มีอายุระหว่าง 6-11 ปี จะเป็นโรคอ้วนจนเกินส่วนเพิ่มขึ้นถึง 54 เปอร์เซ็นต์ (เดวิด เอนโคนด์, 1990 ประมวลู ติคคินสัน, ผู้แปล, 2533)

สำหรับในประเทศไทยจากข้อมูลของจิตแพทย์พบว่าเด็กไทยถูกเร่งรัดการเรียนเขียนอ่านมากเกินไป ทำให้เด็กบางส่วนมีพฤติกรรมที่ถดถอยและจำนวนเด็กอนุบาลที่มีความเครียดเพิ่มมากขึ้น ทำให้ขาดแรงจูงใจในระยะยาว (ไทยรัฐ, 2537) นอกจากนี้

จิตแพทย์ยังได้กล่าวซ้ำอีกว่า มีเด็กอนุบาลเป็นจำนวนมากกำลังมีภาวะความเครียดสูง จนพ่อแม่ต้องพาไปพบจิตแพทย์เพื่อรักษา เนื่องจากการเรียนหนังสือซึ่งทางโรงเรียนเน้นให้อ่านออกเขียนได้ ทำให้เกิดผลต่อเด็ก เช่น มีพฤติกรรมถดถอย ปัสสาวะรดที่นอนทั้ง ๆ ที่เลิกมานานแล้ว รับประทานอาหารตัวเองไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากทางโรงเรียนใช้ระบบเร่งรัดในขณะที่กล้ามเนื้อของเด็กยังไม่แข็งแรงพอ เมื่อเด็กเขียนหนังสือไม่สวยตามที่ต้องการก็โดนทำโทษ (สยามโพสต์, 2537)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเร่งเรียนในเด็กอนุบาลนั้น มีหลายองค์ประกอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความคาดหวังของผู้ปกครอง ข้อจำกัดของโรงเรียนอนุบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนอนุบาลที่ไม่มีชั้นประถมศึกษารองรับ ทำให้ผู้ปกครองจำเป็นต้องหาโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กประกอบกับค่านิยมทางด้านชื่อเสียงของโรงเรียน จึงทำให้เกิดระบบการสอบแข่งขัน หรือวิธีการคัดเลือกเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น ซึ่งในปัจจุบันสามารถแบ่งกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มโรงเรียนเครือคาทอลิก
2. กลุ่มโรงเรียนสาธิต ๙ สังกัดวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
3. กลุ่มโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
4. กลุ่มโรงเรียนเอกชน (ที่ไม่ใช่กลุ่มที่ 1)

โรงเรียนต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีขั้นตอน และเกณฑ์ในการคัดเลือกเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(กองบรรณาธิการรักลูก, 2535)

ตารางที่ 1 ขั้นตอนและเกณฑ์การคัดเลือกเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

	กลุ่มคาทอลิก	กลุ่มสาธิต	กลุ่มกทม.-สปช.	กลุ่มเอกชน
การสมัคร	แบ่งเป็น 3 ประเภท ก. เด็กคาทอลิก+บุตร ศิษย์เก่า ข. เด็กที่มีพี่น้องเคย เรียน หรือกำลัง เรียนอยู่ ค. เด็กทั่วไป	แบ่งเป็น 2 ประเภท ก. บุตรข้าราชการ อาจารย์ในสังกัด ข. เด็กทั่วไป	แบ่งเป็น 2 ประเภท ก. เด็กที่เคยผ่าน โรงเรียน อนุบาลมาก่อน ข. ไม่เคยผ่าน	รับทั่วไปตาม อายุที่กำหนด
การสอบ	เน้นสอบวิชาการ - เลข - ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ - เชาวน หมายเหตุ ปัจจุบัน ในบางโรงเรียนงด การสอบภาษา อังกฤษแล้ว	- ทดสอบความพร้อม - การสังเกต - การคิดอย่างมี เหตุผล - การฟังคำสั่ง - การใช้มือให้ สัมพันธ์กับสายตา ฯลฯ	- จับฉลาก หรือ ใช้การทดสอบ ความพร้อม ร่วมด้วย	- โรงเรียนที่รับ จำนวนจำกัด จะมีการสอบ แต่ไม่เข้มนัก - โรงเรียนที่ รับไม่จำกัด จำนวน มัก ไม่มีการสอบ

จากขั้นตอนและเกณฑ์การคัดเลือกดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปวิธีการคัดเลือก
ที่ทางโรงเรียนประถมศึกษาใช้กันอยู่ในปัจจุบันได้ 7 วิธีด้วยกันคือ

1. การคัดเลือกโดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม
2. การคัดเลือกโดยใช้ทั้งแบบทดสอบวัดความพร้อม และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เขียน และคิดเลข
3. การคัดเลือกโดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม และการจับสลาก
4. การคัดเลือกโดยใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม การสัมภาษณ์ และการจับสลาก
5. การคัดเลือกโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เขียน คิดเลข
6. การคัดเลือกโดยใช้การสัมภาษณ์ และการจับสลาก
7. การคัดเลือกโดยใช้การจับสลาก

จากการที่ทางโรงเรียนประถมศึกษาจัดให้มีการคัดเลือกเด็กวัยอนุบาลด้วยวิธีการดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลขึ้นทั้งในตัวเด็ก ผู้ปกครอง และครูผู้สอน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการเรียนพิเศษ หรือการกวดวิชาขึ้นในเด็กวัยอนุบาล ซึ่งการกวดวิชานั้นเป็นการสอนที่เน้นเนื้อหาในบางเรื่องบางตอนที่ผู้กวดวิชาต้องการจะเน้นให้ผู้เข้ารับการกวดวิชามีความสนใจ เข้าใจ หรือจำได้เป็นพิเศษ เพื่อให้ความรู้เหล่านั้นเกิดประโยชน์ในทันทีหรือในอนาคตอันใกล้ต่อผู้เข้ารับการกวดวิชา (อภิชัย พันธเสน, 2530)

ในปัจจุบันเด็กวัยอนุบาลที่ต้องเข้ารับการกวดวิชาหรือเรียนพิเศษมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยที่การกวดวิชาหรือเรียนพิเศษนี้ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และเท่ากับเป็นการเตรียมตัวเด็กให้พร้อมสำหรับการสอบเข้าโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการที่จะให้บุตรหลานได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของคนจำนวนมาก และมีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อต้องการลดภาระในการหาสถานศึกษาให้แก่บุตรหลานของตน นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานเรียนพิเศษหรือกวดวิชานั้นยังเนื่องมาจาก "ลัทธิเอาอย่าง" อีกด้วย ซึ่งผู้ปกครองเห็นบุตรหลานของเพื่อนหรือคนรู้จักเรียนพิเศษผู้ปกครองก็จะชักจูง ชี้นำ เกลี้ยกล่อม หรือข่มขู่ให้เด็กรู้สึกว่าการที่ไม่ได้เรียนพิเศษหรือกวดวิชานั้นเป็นปมด้อยและจะทำให้การเรียนหรือสอบแข่งขันสู้ผู้อื่นไม่ได้ เพราะเด็กคนอื่น ๆ เขาเรียนกัน (สุพันธ์ ลุกมลสันต์, 2530) การเรียนพิเศษหรือการกวดวิชานั้นจะจัดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ กันไป เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครองสอนให้แก่ลูกหลานเอง เชิญครูมาสอนที่บ้าน หรือที่โรงเรียนอนุบาลจัดขึ้นในเวลาเรียนโดยนำหลักสูตรของประถมศึกษา

มาสอนเด็กอนุบาล หรือการจัดสอนนอกเวลาเรียน ซึ่งอาจจะเป็นตอนเย็นหลังเลิกเรียน ในเวลาปกติหรืออาจจะเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ มีลักษณะการเรียนทั้งเป็นกลุ่มและตัวต่อตัว โดยการสอนนั้นมักจะสอนเทคนิควิธีการทำข้อสอบแบบต่าง ๆ ด้วยการใช้แนวข้อสอบ หรือใช้แบบฝึกหัดมาให้เด็กทำแล้วเฉลย ซึ่งการเรียนพิเศษหรือกวดวิชาเช่นนี้ อภิชัย พันธเสน (2530) ได้กล่าวถึงผลเสียไว้ว่าจะเป็นการสร้างความเป็นกลไกในตัวมนุษย์มากขึ้นใน ลักษณะเป็นหน้าที่เหมือนหุ่นยนต์ และเป็นการทำลายแรงจูงใจที่จะศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้แตกฉานออกไป นอกจากนี้ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2530) ยังได้กล่าวย้าอีกว่า การศึกษา ที่จัดในระบบปกตินี้ว่ามากและเพียงพอกับชีวิตของเด็กอยู่แล้ว เวลาที่เหลือควรเป็นเวลา ของการพักผ่อน พบกับสิ่งที่ตั้งถามอันเป็นคุณค่าของชีวิต ด้านศิลปะ วรรณกรรม ความเชื่อ และการออกกำลังกาย โดยเฉพาะงานอดิเรกที่จะทำให้คนมองเห็นคุณค่าของตนเองขึ้น เห็นคุณค่าของมนุษย์คนอื่นและสิ่งควมสิ่งแวดลอม

สภาพและปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยอนุบาลมากมายหลายด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการเตรียมตัวเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 และผู้ปกครอง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และเด็กในระหว่างการเตรียมตัว ตลอดจนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 และผู้ปกครอง ในระหว่างการเตรียมตัวเด็ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการเตรียมตัวเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และเด็กในระหว่างการเตรียมตัวเด็ก และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. ตัวอย่างประชากรคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่เปิดดำเนินการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และไม่มีชั้นประถมศึกษารองรับ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการเตรียมเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อ หมายถึง เป้าหมาย และนโยบายของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน กลวิธีการสอน การใช้สื่อการศึกษา และเวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวเด็กของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 และผู้ปกครอง

เป้าหมายและนโยบายของผู้บริหาร หมายถึง การให้คำแนะนำแก่ครูและผู้ปกครอง การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยเด็กในการเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในเวลาเรียนปกติ และเวลาเรียนพิเศษ โดยใช้สื่อการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีความพร้อมที่จะเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลวิธีการสอน หมายถึง วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การใช้สื่อการศึกษา หมายถึง การใช้วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ ของเล่น แบบฝึกหัด ในการเตรียมเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ปัญหาการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อ หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียนระหว่างกำเนนนโยบายการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเด็กเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู และผู้ปกครอง ระหว่างการเตรียมเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา หมายถึง พฤติกรรมของเด็กที่ครูและผู้ปกครองสังเกตเห็นจากการแสดงออกของเด็กในระหว่างการเตรียมตัวเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การคัดเลือก หมายถึง วิธีการที่โรงเรียนประถมศึกษาใช้เพื่อรับเด็กวัยอนุบาลเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวิธีการดังนี้ 1. ใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม 2. ใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม และความสามารถในการอ่าน เขียน คิดเลข 3. ใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม และการจับสลาก 4. ใช้แบบทดสอบวัดความพร้อม การสัมภาษณ์ และการจับสลาก 5. ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เขียน คิดเลข 6. ใช้การสัมภาษณ์และการจับสลาก 7. ใช้การจับสลาก

เด็กวัยอนุบาล หมายถึง เด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่มีชั้นประถมศึกษารองรับ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งรับผิดชอบงานด้านอนุบาลศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ หรือผู้จัดการโรงเรียนอนุบาล

ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูและให้การอบรมสั่งสอนแก่เด็กที่บ้าน ได้แก่ บิดามารดาหรือญาติพี่น้องของเด็ก

ข้อตกลงเบื้องต้น

ภูมิหลังของเด็กไม่มีผลต่อการศึกษาลักษณะการเตรียมเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในด้านหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล รูปแบบของการจัดการศึกษา วิธีการคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษา จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดเลือกประชากรและตัวอย่างประชากรที่จะใช้ศึกษา
 - 2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 และผู้ปกครองเด็ก ของโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่มีชั้นประถมศึกษารองรับ จำนวน 534 โรงเรียน
 - 2.2 ตัวอย่างประชากรที่จะใช้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรจาก 54 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ
 1. ขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีเด็กไม่เกิน 80 คน จำนวน 18 โรงเรียน
 2. ขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีเด็ก 81-120 คน จำนวน 18 โรงเรียน
 3. ขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีเด็ก 121 คนขึ้นไป จำนวน 18 โรงเรียน
 ได้ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหาร 54 คน ครูประจำชั้น 54 คน และผู้ปกครอง 108 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 216 คน
3. กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา นโยบายของผู้บริหาร วิธีการของครู ผู้ปกครองในการเตรียมตัวเด็ก และวิธีการคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. สร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และแบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3

นำเครื่องมือที่สร้าง เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ดูในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นเครื่องมือขั้นสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสังเกตด้วยตนเอง

6. วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาหาค่าร้อยละเป็นรายข้อ ข้อมูลแบบปลายเปิดวิเคราะห์โดยการจัดคำตอบเป็นหมวดหมู่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำมาเสนอประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรูปของการบรรยาย

7. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปผล และข้อค้นพบที่น่าสนใจมาอภิปรายผล พร้อมให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงแนวคิด นโยบาย และวิธีการในการเตรียมเด็กวัยอนุบาลเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง
2. ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และเด็กในระหว่างการเตรียมตัวเด็กเพื่อเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาในช่วงรอยต่อ (Transition Period) ระหว่างชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา